

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та
житлово-комунальних послуг

05 листопада 2025 року

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В костюмі, в сорочці, але сьогодні я почув певні рекомендації з телебачення. З телебачення говорять завжди правду, як ви знаєте. Тому сьогодні я прийшов в кофті, светр ще один одягнув, щоб було тепліше. Я бачу, колеги також підтримали цю ініціативу. Міністерство теж в светрі сьогодні. І "Європейська солідарність" теж в светрі теплому. "Голос" сьогодні в светрі?

_____. Так, звичайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. "Голос" також сьогодні в светрі. Так що кажуть, що якщо холодно, то светр одягати і тоді легше переносяться нижчі температури.

Тому давайте, може, будемо переходити... Вже бачу зібралися, будемо переходити до питань порядку денного. В нас є два питання, де комітет наш головний, і два питання, де комітет не головний, і є питання "Різне".

Я пропоную затвердити такий порядок денний, потім іти вже по питаннях порядку денного і вже їх відповідно обговорювати, висловлювати позицію, висловлювати аргументацію і приймати рішення по питаннях порядку денного.

Хто за наш сьогоднішній порядок денний, який був розісланий, прошу голосувати. Буду йти по алфавіту.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. За, але також хочу відреагувати на рахунок теплого светру. Головне, щоб, дійсно, ми одягалися, щоб було тепло, а не якщо це челендж, не у підтримку сьогоднішнього гостя, який також прийшов в светрі від Укрзалізниці і виглядав, дійсно, як клоун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець Михайло Якович. Волинець Михайло Якович.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна. Гриб Вікторія Олександрівна.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. Андрій Вікторович – за. Я чув теорію, що светр був зумовлений партійними кольорами політичної сили, з якою сьогоднішній гість заходив в парламент минулого разу. Я не знаю правда чи ні, але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це серце червоне було?

ЖУПАНИН А.В. Тут вже кожен хай сам дивиться трансляцію і робить собі здогадки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно. Добре.

Іоффе Юлій Якович, по порядку денному.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович. Камельчук Юрій Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

Козир Сергій В'ячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Костюх – за.

_____. Колеги, повиключайте мікрофони, а то все чути, що ви розмовляєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович. Кучеренко.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Я – за. Тема светра, давайте так, вона ж не смішна, одна справа, коли в бюджетній структурі, організації сидиш і за рахунок бюджету можна кондиціонер ввімкнути, а друга справа, коли люди без тепла або гроші рахують і не можуть цього зробити. Тому давайте, тут не треба стібатися, бо воно в тупик нас заведе. Дякую. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович. Мулик Роман Миронович.

Нагорняк Сергій Володимирович. Не чути.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за, за порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Добре.

Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович. Семінський Олег Валерійович. Є, да? За. Добре.

Скороход Анна Костянтинівна. Скороход Анна Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Збентежена дискусією про светр, але – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Про светри нічого немає у вас, коментаря ніякого?

ХЛАПУК М.М. В светрі прийшов.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ХЛАПУК М.М. Перш за все дякую, що тут неперегріто і зрештою у всіх, так у всіх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Шаповалов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович. Юнаков Іван Сергійович.
Юрченко Олександр Миколайович. Юрченко Олександр Миколайович.

КІТ А.Б. І Кіт – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кіт – за. Є, таке є.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 16. Юрченко – за?

ЮРЧЕНКО О.М. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Тоді у нас 17 виходить. 17 – за. Рішення прийнято.

Рухаємось по порядку денному.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Волинець – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець за порядок денний. І Гриб Вікторія Олександрівна – за?

ГРИБ В.О. За порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Гриб Вікторія Олександрівна за порядок денний.

19 – за. Рішення прийнято.

Присідайте тут десь. Теж, бачу, ви в теплому светрі прийшли, це добре, щоб...

_____. Це не теплий светр. Холодно у вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Холодно? Я ж кажу, тому добре, що тепло одягнуті.

Так, комітет головний і перше питання з цього розділу – проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки розвитку ефективного та сталого централізованого теплопостачання. Автор законопроекту Кабінет Міністрів України, номер законопроекту 14067.

Скажіть, будь ласка, чи з Міністерства розвитку громад та територій, чи є присутні у нас на сьогоднішньому засіданні представники?

КОВАЛЬЧУК К.О. Андрій Михайлович, присутній заступник міністра Ковальчук Костянтин. Вітаю вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаю вас. Можете, будь ласка, два слова сказати про суть законопроекту і чому він потрібен.

КОВАЛЬЧУК К.О. Дякую дуже. Вітаю, шановні народні депутати. Дякую за можливість.

Законопроект розроблено на виконання кроку пріоритетних дій уряду. Чому? Тому що відповідає пункту 10.14 плану уряду, схваленого в рамках кроку Ukraine Facility. Коротко, законом хочемо вдосконалити сферу теплопостачання, зокрема щодо стимулювання впровадження індивідуальних теплових пунктів в будівлях, приєднаних до централізованого теплопостачання. Відповідно, виходячи з цього, і прописані норми щодо закріплення принципів держави в цій сфері, запровадження механізму встановлення індивідуальних теплових пунктів, їх приєднання з зазначенням

відповідальності компаній ТКЕ за їх обслуговування, формування тарифів на теплову енергію з урахуванням встановлення ІТП, уточнення окремих норм у сфері теплопостачання на врегулювання цього питання і розроблення підзаконних нормативно-правових актів: порядки встановлення, порядок обслуговування, типовий договір на обслуговування, порядок визначення технічної можливості встановлення в конкретному будинку, правила підготовки об'єктів до опалювального сезону.

Тобто законопроект сам формує рамку, вектор і декларує принципи і бачення держави в цьому напрямку і відповідно передбачає розробку підзаконних НПА. Схвалено урядом 22 вересня цього року було. І відповідно вже 29.10 я уже в комітеті одному презентував, європейської інтеграції, тому буду вдячний. Ukraine Facility, крок важливий. Сподіваємося, що це допоможе стимулювати встановлення ІТП, і таким чином, щоб і споживачі відповідно сплачували адекватні, отримували адекватні теплові параметри в своїх квартирах, сплачуючи при цьому адекватну вартість. І держава в цілому, прогнозуємо, що може таким чином після впровадження заощаджувати енергоресурси в тому числі.

Сподіваюсь на вашу підтримку. Якщо будуть додаткові питання, присутній керівник профільного департаменту, пан Віталій Сурай. А я наразі з колегами в транспортному комітеті також маю два законопроекти, сьогодні у мене насичений день депутатський. Дякую за можливість виступити, прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую вам.

У нас ще, мабуть, буде, але тоді давайте вже після колег народних депутатів, мабуть, буде цікавити позиція Асоціації міст України, бо це стосується перш за все міст, тому, сподіваюся, в асоціації є якась консолідована позиція. Але давайте зараз Олексій Юрійович... Ні, давайте так, Вікторія Олександрівна, бо гендерна рівність.

ГРИБ В.О. Нехай Олексій Юрійович...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, Олексій Юрійович, Вікторія Олександрівна, Михайло Леонтійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Пане Костянтинне, ви ще не від'єдналися, да, бо я хочу, щоб ви послушали. Я розумію, що в транспорті щось важливе.

КОВАЛЬЧУК К.О. Ні, не від'єднався, Олексій Юрійович. Я... *(Не чути)* з повагою.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, шановний пане Костянтинне, колеги. Це набагато складніший законопроект ніж вам здається. Тому, вибачте, я не хочу критикувати зараз нікого, але, як ви кажете, за два слова про законопроект – це смішно виглядає. Ви навіть не розумієте, яку проблему, якого масштабу, не хочу образити нікого, ми сьогодні обговорюємо. Бо якщо ви поррахуєте гроші, організаційні заходи, питання власності, питання експлуатації, то я вас запевняю, цей законопроект, те, що нам подали, це дитячий лепет. Хоча там рухатися треба, безумовно. І я... на жаль, ми зараз будемо на комітеті дискутувати, хоча, як на мене, для цього ми і створювали з вами підкомітети, їх штук 15, щоби відпрацювати. Бо я обговорив цей законопроект з десятком керівників теплокомуненерго, з оесбебістами, з управителями, да я і сам там дуже багато знаю, я ж сподіваюся, ви розумієте. І тому я просто зараз, користуючись нагодою, Андрій Михайлович, ми вступаємо зараз в процедуру обговорення такого питання, я просто от ключові питання представнику міністерства.

Поясніть мені, невігласу, в кінці кінців чий буде цей ІТП, в кого він буде на балансі, хто буде відповідати за його експлуатацію, утримання і відповідно витрати коштів? Це питання номер один.

Друге питання. За чий рахунок він буде встановлений, хто профінансує, бо один ІТП, а на будинок великий одним не обійдешся, там інколи на під'їзд один йде, один ІТП це умовно з проєктом 700-800 тисяч гривень, може, навіть зараз ціни і зросли, може, під мільйон. Якщо ви порахуєте кількість будинків багатоквартирних, а їх там точно більше 100 тисяч, перемножете, порахуйте, покажіть мені ці гроші, де ми їх візьмемо, звідки вони візьмуться?

Це в тариф піде? Тоді скажіть, що це якась нова тарифна методологія має бути і тоді як в тариф ми засунемо туди, тим більше, що зараз мораторій, може, знімемо і так далі. Чи це за рахунок ОМСів? Чи це за рахунок бюджету, чи це за рахунок інвесторів, чи за рахунок грантів? Я, чесно, я не розумію.

Тепер один ключовий момент, для якого нам треба з тепловиками в першу чергу розмовляти, не з Асоціацією міст, я до них без претензій, але вони глибоко цієї проблеми не знають, це з тепловиками треба говорити професійними, з Карасем, з Біндом тим же самим. Ця вся конструкція має сенс, коли комплексно одночасно модернізується теплове навантаження в районі в якомусь там, в районі, районне ділення, в районі. Тобто модернізується споживач, готується до цього, і відповідно генератор тепла. Вони ж мають бути збалансовані, розумієте? Генерувати треба стільки тепла в кінці кінців, скільки його будуть споживати. Якщо ні, ніякого економоефекту не буде.

От вам яскравий приклад. Київ навістановлював, не знаю, може, тисячу цих ІТП, але не районно, а так окремими будинками по програмах ОСББ "70/30". Я вас запевняю, для будинків це дало економоефект, вони там менше, мабуть, стали платити. Єдине що, я не вірю Пантелєєву, коли він каже вдвічі менше, не вірю в це, можливо, економія 20-30 відсотків, якщо все правильно все встановлено. Але чи заощаджувати, чи ви менше палати газу на цьому теплокомуненерго стали, чи у вас змінилася економіка? Запевняю вас, ні, газу палите немерено, 2,2 мільярда кубів. Тому це дуже тонкі технічні

питання, я вже не кажу про обірку, розумієте, і про те, як вона буде повертатися в систему і так далі, і тому подібне.

І останнє. Безумовно, в принципі, я готовий за це голосувати в першому читанні, готовий далі підтримувати, але ми ж розуміємо одне – це все має бути частиною комплексно якихось змін, реформи. Перше – тариф треба привести у відповідність до економічно обґрунтованого на базі нової тарифної методології, а не старої витратної. Одночасно треба вирішити різницю цю в тарифах, одночасно треба розібратися, чому у нас в мережах по 40-30 відсотків втрат, маніпуляції, які вішають на бюджет і на споживача, і тоді воно все може заграти, розумієте, комплексно.

А так в порядку дискусії я хочу сказати: цікава новація, давайте рухатися, але легкої долі цьому законопроекту я точно не обіцяю. Якщо на питання дасте відповіді, буду дуже вдячний.

Дякую.

КОВАЛЬЧУК К.О. Дякую. Якщо можна... Дякую за запитання, розуміння проблеми.

Інформую, колись цей процес треба починати. Цей законопроект по суті і є рамковий для того, щоб ми показали напрямок держави в цьому векторі. Його положення щодо обов'язкового вступу в дію передбачаються після 3 років з моменту його прийняття. Цей період і даний відповідно для того, щоб ми підготували порядки визначення технічної можливості, удосконалили порядок формування тарифів, як ви кажете, і відповідно розробили всі ті документи, які потребують комплексності, в тому числі і різниця в тарифах, в тому числі і скасування мораторію, яке через рік, там, можливо, буде. Тобто мова не йде про...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А чий буде ІТП?

КОВАЛЬЧУК К.О. ІТП, інформую, Олексій Юрійович, ІТП. Передбачається, що буде спільною сумісною власністю власників тієї будівлі, де він буде встановлений.

Відповідно друге ваше питання, за чий рахунок встановлюється? Воно встановлюється, можливо, самостійно прийняте рішення споживачами, мешканцями цього будинку, будь-якого, процедура, закупівля в будь-якого виробника. Або, якщо не встановлено протягом певного часу, підприємство ТКЕ відповідно на прозорих процедурах закуповує і тоді відповідно ця вартість буде вкладатися тариф, наприклад, на транспортування теплової енергії, розтягнуто в періоді, тобто не одномоментно. Щодо подальшого утримання, експлуатаційного утримання, обслуговування – це також є зобов'язання власників цього майна, а отже співмешканців конкретної будівлі, будинку, де він буде встановлений. Тобто це їхня спільна сумісна власність і покликана для того, щоб забезпечити їх і належними послугами тепловими, і належним нарахуванням тепла.

В принципі, так і щодо, ви кажете, дійсно, я і передбачаю, законопроектом розробку порядку визначення технічної можливості та економічної доцільності встановлення. Якщо будинок старий, технічно неможливо встановити ІТП, відповідно він і не буде підпадати під ці критерії. Тобто це, дійсно, от ви кажете, дитячий, рамка, це, може, перший крок і, в принципі, Єврокомісія це підтримує, і схвально оцінювала. До речі, завтра у нас з 9-ї до 11-ї візит Єврокомісії, три кроки, в тому числі і 10.14 цей. Тому це також прагнення до євроінтеграції, енергозбереження і якихось розумних, прозорих механізмів в цьому напрямку.

Повторююсь, це рамка, я не думаю, що законопроект мав би вже бути обтяженим технічними подробицями і деталями. А далі підзаконка, розробка, у нас буде час для того щоб це належним чином все зробити і імплементувати в конструктиві і координації, як і всі НПА в цій сфері.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вікторія Олександрівна, прошу.

КОВАЛЬЧУК К.О. Андрій Михайлович, я перепрошую, мені незручно перед колегами, тут комітет і Юрій Григорович. Я дякую всім, наступні технічні питання, Віталій Анатолійович Сурай присутній. Я з вашого дозволу... Бажаю гарних... *(Не чути)* Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ГРИБ В.О. Колеги, я, при всій повазі до Міністерства зараз розвитку, але погоджуюся тут на тисячу відсотків з Олексієм Юрійовичем Кучеренком. Питань виникає дуже багато. Якщо ми зараз, скажімо так, заставимо і це є вже обов'язок, а не право, всі компанії встановлювати, я маю на увазі теплокомуненерго, встановлювати такі ІТП, то, по-перше, тут можуть бути які наступні проблеми. Я сьогодні відвідувала захід якраз по просуванню норм енергоефективності і там ОСББ піднімали вже ці питання, бо вони подивилися на цей законопроект і вони кажуть: так, хвилиночку, тобто ви зараз будете зобов'язувати, але сплачувати будемо ми через тариф.

По-друге, що їх не влаштовує. Їх не влаштовує те, що ці ІТП будуть знаходитися безпосередньо на їх території. Вони кажуть, а хто буде тоді відповідати за обслуговування, яким чином це буде все відбуватися? Тому питань тут, дійсно, багато. Я можу погодитися, щоб ми проголосували в першому читанні, але я б дуже хотіла, щоб всі ці питання ми прописали в законопроекті. Щоб не було такого, що це рамковий законопроект, а потім вже Кабмін, міністерство будуть вписувати те, що вони хочуть вписувати. Бо нам як законотворцям в даному випадку необхідно розуміти, яким чином такий законопроект буде працювати. Якщо ми чуємо на сьогодні від ОСББ та також від теплокомуненерго, що в них є проблеми з таким законопроектом,

то мені вважається, що якраз такі норми повинні бути опрацьовані до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Прошу, Михайло Якович... Михайло Леонтійович Бондар.

БОНДАР М.Л. Волинця загадали, але поки що до нього слово не дійшло. Дійсно, ми з паном Олексієм сьогодні в проміжках між голосуванням дискутували якраз именно тільки по цьому фактично законопроекту, до вас, пане Андрію, я також підходив, питалися. І, дійсно, підтримка Асоціації міст – це одне, а споживач, именно ОСББ, спілка споживачів, я думаю, що і НКРЕКП, тобто ті, хто мають безпосередньо захищати самого споживача, мають тут висловити свою думку. І на всі ці питання, які будуть споживача турбувати, має бути дана чітка відповідь.

Тобто, да, дійсно, як говорять, де він буде розташований там: на землі, на даху, тому ми знаємо, що як, підходить цей будинок під те, щоб встановити, не підходить, кошти, тарифи – все, це все має бути розглянуто. Так, паралельно ми розуміємо чітко, що в час війни це дуже важливо, тому що прильоти по ТЕЦ, ми самі побачили, як воно знеструмлює, міста залишаються без опалення, без гарячої води і це також важливо.

І також ми розуміємо, що це робота не одного дня і навіть не одного року, тому що, щоб це все зробити, колосальний ресурс треба. Паралельно ми зараз вводимо закони, голосуємо про контроль місцевого самоврядування, а це немалі кошти. Може, це також під ці новостворені закони, де будуть місцеве самоврядування контролювати і диктувати їм, як і що робити, може, і з цієї точки зору треба буде розглядати.

Тому я з паном Олексієм, з пані Вікторією погоджуюся, що тут дуже багато питань до цього законопроекту. І нам треба якийсь круглий стіл на базі підкомітету провести, може, якийсь круглий стіл на базі комітету

провести, запросити всіх зацікавлені сторони і це чітко обговорити, і не потім якби доопрацюємо там чи, як представник міністерства казав, що ми в подальшому все вирішимо і з тарифами, і зі всім, зі всім. Ні, це мають бути зразу всі відповіді на ті поставлені питання, щоб потім не виникало, що колись ми доопрацюємо, але доопрацювали не так як би хотілося. Тому зразу, дійсно, на підкомітеті, на комітеті ми маємо ці питання вирішити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. Шановний пане голову, шановні колеги, я прошу, щоб ми підтримали цей проект закону в першому читанні. Я погоджуюся з колегами, що, дійсно, нам треба робити робочу групу і працювати далі. Але ми маємо розуміти тренди, що сьогодні локальні, скажемо, енергомережі, локальні теплові пункти, це, дійсно, той шлях, який, ми розуміємо, є на часі щодо викликів часу, щодо мілітарних загроз, які ми сьогодні маємо. Тому, дійсно, рамковий проект і це правильний тренд, правильна дорожня карта. І, дійсно, нам треба крок за кроком працювати і напрацьовувати всі питання, які цього стосуються.

Тому я вас дуже прошу, щоб ми це підтримали в першому читанні і після цього винесли вже на засідання, на робочу групу.

Дякую. Готовий працювати над цим законопроектом. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бачу, Олексій Юрійович, у вас рука піднята ще з минулого разу чи щось нове?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я два слова додаю просто. Дивіться, при всій повазі до вас, дякую за розуміння колегам і Євгену Пивоварову. Дивіться, просто ви почули, що там ключове питання буде – за чий рахунок, хто і як, це буде,

добровільна... как это, произвольная програма, довільна програма чи обов'язкова. А в теплоенергетиці все має бути, там жорстка дисципліна і це будуть якісь, ну, такі обов'язкові речі, які можуть дуже абсолютно зворотній ефект мати.

Я до чого веду. Хай не ображається Євген, я підтримую пропозицію Михайла Бондаря і Вікторії Гриб, нам би провести... Нічого не відбудеться з міністерством, розумієте. Вони самі кажуть, що через 3 роки він там ввійде... 3 роки, коли він ввійде, ніхто не знає, це від грошей залежить, від багатьох факторів, нічого він термінового не вирішує, але ми можемо негативну хвилю викликати в першу чергу, гарантую вам. Оесбебісти, рядові члени, рядові мешканці, керуючі компанії, які так само мають розуміти відповіді на ці питання, а без них рухати і без тепловиків, я думки тепловиків не чую. Ті, що я говорив, вибачте, вони достатньо скептично до цього ставляться, саме до деталей, розумієте. В принципі, всі за ІТП, ніхто не проти, тільки диявол в деталях, а тут жодної відповіді немає.

І тому моя пропозиція, щоб не втягнутися в залі в таку політичну баталію уже, а воно, на жаль, я гарантую, що з боку "Батьківщини", там почнеться одразу. Тарифи, ви розумієте, оці за свій рахунок і так далі. Ну, ідіть людям скажіть, що за свій рахунок. Тому я пропоную... нічого страшного не буде, якщо ми вибачимося, подякуємо міністерству, шановному пану Євгену, проведемо, протягом тижня його можна організувати, на наступному тижні організувати ось такі комітетські слухання, комітетські, це не підкомітет, бо там ОСББ чіпляється, власність чіпляється, розумієте, там газ чіпляється і безліч питань, і якось знайдемо якесь компромісне рішення, щоб не торпедувати цей законопроект. Це моя пропозиція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бачу, так само є піднята рука. Сурай Віталій Анатолійович, прошу, вам слово.

СУРАЙ В.А. Андрій Михайлович, шановні народні депутати, дякую за можливість дати коротеньку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, може, вас не всі знають, Сурай Віталій Анатолійович – директор Департаменту системи життєзабезпечення Міністерства розвитку громад, територій.

СУРАЙ В.А. Ще раз дякую, Андрій Михайлович. Щиро дякую.

Шановні народні депутати, коротко щодо суті і що буде вирішувати цей законопроект. Про ІТП, якщо коротко, то ми кажемо про якість надання послуги споживачу. Багато дуже споживачів у житлових будинках не нового типу, а які були побудовані ще за радянщини, 2000-х років, вони не обладнані були такими системами і на сьогоднішній день по деяких містах хаотична децентралізація опалення, хаотичні самостійні влаштування індивідуальних опалень, вони пошкодили гідравлічну збалансовану систему централізованого будинку, централізованого опалення.

На сьогоднішній день ІТП, воно вирішить цю проблему і по факту це якраз про якість. Тобто кожен споживач може... буде отримувати нормальну якісну температуру, яка буде заходити на будинок, і вона буде пропорційно розподілятися між кожним споживачем. І в тому числі це буде залежати від погодних умов. Якщо на вулиці, як на сьогоднішній день, наприклад, температура більше 8 градусів, тобто по температурній схемі це вже теплопостачання не подається і будинок буде закриватися від опалення, тобто буде це і про економію.

Загально це ІТП – це з технічної точки складової, це дуже великий крок в модернізації сектору загальний, тому що це, по-перше, розділення теплового контуру котельні від теплового контуру будівлі, це дуже важливо,

тому що на сьогоднішній день будинок не буде впливати на теплові мережі самого підприємства теплопостачання і котлові контури, тобто це розділення, тобто це незалежне, автономне споживання будинком теплової енергії.

В контур будинку можна буде влаштувати в холодні періоди баки-акумулятори з підігрівом за нічний тариф електричною енергією для того, щоб, коли буде відсутня система централізованого опалення, будинок міг сам переходити на теплопостачання, в нічний період акумулювати тепло і подавати, починати опалювальний сезон раніше навіть за прийняте рішення органами місцевого самоврядування.

По-друге, це відмова від чотиритрубною системи опалення. Тобто гаряча вода буде готуватися в будинку, там в тих населених пунктах, там, де є гаряче водопостачання і там, де люди користуються цією послугою.

По-третє, це зменшення діаметрів трубопроводів, тобто ці магістралі, які потрібні вже дуже довго, потрібно міняти і це дуже... набагато більша кількість грошей ніж шановний Олексій Юрійович казав, то це якраз зменшення діаметрів мережевої води, це якщо коротко дуже по технічних складових, це, скажімо так, це дуже-дуже важливо для підприємств в тому числі.

Асоціація теплокомуненерго, вона підтримала цей законопроект. Щодо відповідальності, то це, дійсно, будуть, це власність співвласників, як і ліфти, як і пожежні системи. Нові будинки, які зараз будуються, вони всі мають в своєму складі в інженерному комунікації всі ІТП. Щодо, дійсно, щодо вартості дороговартісної установки, це законом передбачається відстрочка обов'язково їх встановлення. Окремо порядки щодо тарифоутворення будуть додатково розроблені. Ми розуміємо, що це, скажімо так, це додаткове фінансове навантаження, в тому числі і на споживачів. Але ми кажемо про якість і в тому числі про споживачів, те, що міська влада може опікуватись шляхом прийняття відповідних програм.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую вам.

Дійсно, лист від асоціації "Укртеплокомуненерго" за підписом президента А.А. Блащука є, що вони підтримують цей законопроект, просять його розглянути і підтримати.

Давайте ще так само дамо слово Асоціації міст. Прошу.

ГАРНИК О. Доброго дня. Олег Гарник, Асоціація міст України. Дякую за можливість презентувати позицію Асоціації міст України.

Якщо коротко, Асоціація міст України підтримала цей законопроект без зауважень. Якщо уточнити окремі моменти, перше, що хотілося б сказати, те, що законопроект був на публічному обговоренні і проводилася консультація з всіма зацікавленими сторонами, проводилися узгоджувальні наради. В Асоціації міст були зауваження до цього законопроекту, які в робочому порядку були узгоджені і зараз у нас немає зауважень.

Друге, сам законопроект, як уже пан Віталій зазначив, він спрямований не на задоволення інтересів безпосередньо тепловиків в першу чергу, він створить більш комфортні умови споживачам. Завдяки встановленню цих теплопунктів буде вирішено багато проблем, з якими зараз споживачі звертаються до органів місцевого самоврядування, до органів державної влади, до народних депутатів, до парламентського комітету. Для врегулювання цих проблем якраз і створений цей законопроект, розроблений. Таким чином зрозуміло, що будь-які новації, вони несуть і політичні моменти, і фінансові моменти. Але ми говоримо, що цей законопроект спрямований в першу чергу на зменшення споживання природного газу, це те що в нас є.

Друге, виконання умов, зобов'язань України, забезпечення більш ефективної роботи підприємств теплопостачання і задоволення інтересів споживачів. Від прийняття цього законопроекту при його правильній реалізації виграють усі зацікавлені сторони.

Тому ми просимо підтримати законопроект за основу і, в принципі, в подальшому, якщо є зауваження конкретні, якщо хтось не встиг висловити під час обговорення Мінрозвитку, то долучитися до діяльності робочої групи, дійсно, і уточнити ті всі моменти. Нам не потрібний також непрацюючий законопроект, який буде просто створювати проблеми для органів місцевого самоврядування чи теплопостачальних підприємств.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую вам.

Дивіться, я всіх вислухав, свою думку не висловлював, давайте я свою думку скажу. Все, що ми чули, навіть критики кажуть: ІТП – це добре, всі – за, всі розуміють, що індивідуальні теплові пункти – це можливість регулювати подачу тепла, не брати тоді, коли тепло, включати тоді, коли холодно, і мати певну автономність і гнучкість для свого будинку. Тому ІТП, тут всі погоджуються з цим, що це правильний шлях і правильна річ.

Друге, встановлення. Добре, якщо воно встановлюється, якщо такі ІТП з'являються. Тепер представляємо, що якщо ІТП немає, да, немає коштів чи в будинку, чи в міста, чи, я не знаю, в цієї області чи в регіону немає коштів. Що відбудеться? Такий будинок відключать від теплопостачання? Звичайно, що ні, тепло буде далі поставлятися. Що ж тоді відбудеться? Відбудеться просто те, що цей будинок далі буде жити без індивідуального теплового пункту, без ІТП. Він буде жити так само як жив раніше без ІТП.

Частина будинків, я думаю, що десь воно може бути встановлено. Яким чином воно може бути встановлено, давайте аналізувати. Ви знаєте, що міста в себе дуже часто популяризують і запроваджують програми. Наприклад, в Києві, в Києві, якщо ти 30 відсотків коштів даєш своїх, то тобі грантом 70 відсотків дається з міського бюджету, 70 відсотків дається з міського бюджету коштів, які повертати не треба, це не безвідсоткові кредити, це просто безповоротні кошти: ти їх взяв і собі щось зробив. Київ має такі програми по генераторах, по сонячній генерації, по енергоефективності.

Відповідно, якщо Київ бачить, що це правильний шлях, а я вірю, що він бачить, то він може таку саму програму запровадити для індивідуальних теплових пунктів і виділяти фінансування для встановлення таких індивідуальних теплових пунктів.

Місто Львів також має програми і по-моєму по генераторах мали, і по енергоефективності має. Місто Львів також може собі таку програму.

Наприклад, місто Ужгород, яке там активно розвивається останнім часом, також може таку програму зробити і тоді в таких містах як Київ, Львів, Ужгород індивідуальні теплові пункти будуть встановлюватися. Якщо в інших містах таких програм не буде, то вони не будуть встановлюватися і просто буде йти подача тепла так як вона іде сьогодні, гірше для них не стане, але для когось ми дамо можливість зробити, щоб стало краще. І частина міст буде рухатися вперед, буде показувати своїм прикладом для інших міст як можна цю проблему вирішувати. Оце моє загальне враження.

Я би що пропонував, колеги. Зрозуміло, що є десь побоювання, якісь ризики і, можливо, навіть якась недокомунікація, і це все нам треба пропрацювати. Відповідно на базі підкомітету, на базі комітету зробити зустріч, зробити круглий стіл, обговорити, обговорити це все добре до другого читання. Це все, я вважаю, треба зробити. Але враховуючи, що це, здається, наш пункт 10.14 з Ukraine Facility, який до кінця грудня нам треба було би прийняти, ясно, що якщо і не приймемо, то, може, і не помремо, але треба було би, бо це теж ті зобов'язання, які в нас проговорювалися.

То я все-таки пропоную сьогодні в першому читанні підтримати, а оті всі моменти, всі можливі якісь негативні сторони, проговорити їх до другого читання... Ми з другим читанням тут поспішати не будемо, обов'язково всі зберемося, всі проговоримо.

Але знову ж таки я кажу, що я бачу. Я бачу, що, да, немає коштів, завжди з фінансами проблема, тому багато де ІТП не будуть встановлюватися. І що буде відбуватися? Тепло буде подаватися так само як воно подається сьогодні, все. Зрозуміло, що ніхто ніякого тепла нікому ніхто

не відключить із-за цього, але в деяких будинках, в деяких містах ІТП з'являться, що є добре, і це може бути прикладом для інших міст.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, можна запитання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Це в порядку дискусії. Я не хочу ні в якому разі агітувати: за, проти, я вже визначився для себе. Дивіться, у вас є логіка, безумовно, тільки я задаю зустрічне питання: так а навіщо цей закон, якщо і зараз може будь-який будинок разом з містом по програмі "70/30" встановлювати цей чудовий ІТП, я абсолютно не проти цього. Вони і зараз можуть встановлювати, що ж дає цей закон? Це перше.

А тепер друге. Просто моя порада, я все рівно це досліджу, на жаль, це не знає ні міністерство, ні НКРЕКП, вони не моніторять зараз ретельно ситуацію. Ще раз повторюю, от для мене ключове питання, Київ встановив, вони мені в листі дали відповідь, десь 3 тисячі ІТП, це чимало. Єдине, це не означає, що для 3 тисяч будинків, там, може, менше, я ж вам казав, вони по під'їздах можуть бути, але 3 тисячі вони встановили.

І у мене ключове питання. Хай вони покажуть, що місто, ТКЕ скоротило споживання газу, і я перший буду тоді за них голосувати. Але якщо вони не скоротили споживання газу, а збільшили витрати тепла в мережі, то я тоді, вибачте, вважаю, що там правоохоронні органи мають займатися цими маніпуляціями. Я не хочу нікого... з вашими аргументами погоджуюсь, але для себе я рішення прийняв, тому буду максимально сприяти правильній логіці розвитку систем теплопостачання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідаючи на ваше перше питання, по-перше, має бути державна політика і визначені державні пріоритети для того, щоб міста

могли рухатися в цій канві і потім не було якихось спекуляцій, що вони не туди тратять гроші, не то, не так. Це все має бути синхронно і держава має давати імпульс, показувати шлях в напрямку, що є пріоритетами для держави.

По-друге, є, я думаю, декілька таких моментів, в якій це може бути власності, де встановити, щоб воно було все законно, щоб всім було зрозуміло, хто за що відповідає. Такі от моменти. Якщо ми це в законі пропишемо, щоб була, як-то кажуть, звенящая ясность, є така фраза, яка поширюється часто в енергетичних колах, от коли вона буде, то тоді всім містам буде і легше, всім містам буде легше далі такі програми і використовувати.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Будемо сподіватись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Михайло Леонтійович. І потім – Максим Миколайович.

БОНДАР М.Л. Шановні колеги, дивіться, ІТП встановити, наприклад, це добре. Тільки що пан Андрій сказав: закон для того, щоб там зняти всі питання, врегулювання і все, все, все. Банально, наприклад, старий будинок, місто, в якому я народився, Сокаль, колись почали там давати дозволи для встановлення індивідуального опалення, тобто котли можна було ставити. І вся система стара, ясно, що вона потребувала модернізації. Тобто принести, котел встановити – це одне, а поміняти труби, все решта, наприклад, щоб це все функціонувало, – це друге. Тобто ІТП встановити – це одне, а саму мережу всередині будинку хто буде міняти, тобто за чий рахунок? Це буде якось теж входити в це, не входити, як воно буде?

Знову ж таки там не забувайте, що в старих будинках, там пенсіонери складають більше 50 відсотків будинку. Ви попробуйте тій бабусі потім там чи дідусю і розказати, що на нього ляже додатковий там в тариф за цю ж

саму мережу чи за ІТП, це, кажу, це не може бути так, щоб людей ставити перед фактом, що в них зросте тариф, і вони будуть не те, що всю пенсію віддавати, а ще й ходити позичати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми їх не ставимо перед фактом, що зросте тариф, і ми взагалі про тарифи... ніякий закон не приймають. А оцей аргумент, що зношені мережі, тому не треба ставити ІТП, це приблизно із серії, що в нас, значить, невідремонтований дитячий садочок, тому давайте не ремонтувати і лікарню, нехай і те, і те буде в поганому стані. Ясно, що потрібно і ІТП, і мережі ремонтувати, воно одне одного не виключає.

Прошу, Максим Миколайович, потім Анатолій Вячеславович, бачу, є і потім Сергій Володимирович, бачу, є.

ХЛАПУК М.М. Доброго дня, шановні колеги. Дякую уряду за ініціативу.

Одразу скажу, що я підтримую базово цей законопроект. Основні тези. Ми знаємо, що у 22-му році держава встановила мораторій на підвищення тарифів на опалення. Це мораторій триватиме до завершення війни плюс 6 місяців. Водночас з часом ми прийдемо до ситуації, коли громади, це їхні повноваження встановлювати ці тарифи, будуть змушені їх піднімати, і ми зараз даємо країні можливість правильно підготуватися до цих майбутніх процесів.

Індивідуальний тепловий пункт не є панацеєю, водночас дуже важливий в енергоефективності. Водночас ми бачимо в законі, що закон наділяє повноваженнями Кабінет Міністрів визначати технічну можливість, це стосується старих будинків, і економічну доцільність встановлення індивідуального теплового пункту. Якраз йдеться про те, що індивідуальний тепловий пункт буде встановлюватися не всюди, де тільки хто забажає, а тільки там, де це буде призводити до зменшення фінансового навантаження на наші з вами платіжки, не всюди.

Що я хочу попросити? Щоб до другого читання ми водночас встановили критерії визначення на рівні закону цих технічних можливостей і економічної доцільності на рівні закону, щоб звужити простір для Кабміну для можливого неправильного трактування або певних маніпуляцій.

І друге, хочу зазначити, що індивідуальний тепловий пункт, очевидно, це якийсь механізм, конструкція, агрегат, який можна і треба придбати на вільному ринку, навіть зараз можна придбати його. Дуже важливо забезпечити, щоб ОСББ, власники, мали можливість самостійно на ринку обирати індивідуальний тепловий пункт за прийнятною для них ціною відповідно до кращих визначених параметрів, щоб ми не звужували ринок, і ми не призвели до ситуації, коли будь-яка організація буде казати ОСББ: ось це ви встановите, ми вам за таку ціну.

ГРИБ В.О. Це якщо в них буде на балансі, ми ж ще не розуміємо, в кого буде...

ХЛАПУК М.М. Ні, на балансі... Воно на рівні закону зазначено, що на балансі ОСББ, там, де воно створено. Оці у мене зауваження.

Водночас це все корегується до другого читання. Ідеологічно я підтримую цей законопроект і пропоную прийняти його за основу, справді, з окремим обговоренням на рівні круглого столу, підкомітету стосовно того, що ще варто підправити для того, щоб вивести законопроект ідеальним до прийняття у цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу, Сергій Володимирович Нагорняк. Чому без светра?

НАГОРНЯК С.В. Чому без светра, тому що батареї достатньо теплі в квартирі, дякуючи київським тепловикам, дякую їм всім, які важко працюють і подають тепло в наші оселі.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Сережа, а що у вас ІТП немає в будинку?

НАГОРНЯК С.В. ІТП, ви знаєте, я думаю, що немає поки що.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я переконаний, що в котельні є.

НАГОРНЯК С.В. Ні, його теж немає. Централізоване опалення, централізоване.

Колеги, я думаю, що український парламент має деякі хвости по Ukraine Facility з інших комітетів. Не хотілось би, щоб наш комітет був серед цих штрафників. Хотілось би, щоб ми все ж таки піднапряглися і зробили роботу, щоб до грудня місяця ми могли прийняти відповідний законопроект і щоб Ukraine Facility... ми виконали свою, як-то кажуть, місію і Україна отримала додаткові надходження до державного бюджету, нам вони сьогодні, ці кошти, вкрай потрібні. Це перше.

І друге. На перспективу доопрацюємо цей законопроект і зробимо його максимально розумним для того, аби українські споживачі в перспективі щонайменше зменшили споживання своє гігакалорій і принаймні платіжки за теплопостачання, щоб несуттєво вони збільшувались в перспективі.

Ми розуміємо, що зменшити їх, не будемо популістами, їх буде вкрай важко, але щоб вони принаймні наступних кілька років, щоб вони хоча б не зростали. Давайте приймемо в першому читанні, доопрацюємо до другого читання, візьмемось всі разом до цієї роботи і підготуємо його так само швидко до другого читання. Тому прохання підтримати в першому читанні сьогодні в комітеті і потім в залі.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Костюх Анатолій Вячеславович, прошу, ви піднімали руку.

КОСТЮХ А.В. Так, я піднімав. Насправді і Максим уже висказав все, теж я цілком підтримую те, що сказав Максим, і зауваження, і пропозиції, і Сергія в даному випадку підтримую, треба рухатись по цьому питанню. Знаєте, ми можемо сидіти і довго думати, а чий ж це були квартири, як їх приватизували, чому не приватизували всі мережі повністю в будинку і що далі з цим всім робити. Потрібно рухати, розбиратися і однозначно обговорювати фахово на підкомітеті, тут погоджуюсь з колегами, які мають ряд великих зауважень до цього законопроекту. Давайте рухатись.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, у вас піднята рука знову чи це з попереднього разу?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да-да, я ще одне питання, щоб з'ясувати позицію. Бо точно не хочу нікого агітувати, просто наші з вами "посередники" в попередньому скликанні так же поспіхом в Комітеті з питань ЖКГ та архітектури, вони наприймали безліч всіляких, як ти кажеш, Толя, рухатися, законів по ЖКП, по утриманню будинків і так далі і тепер вся країна не може зрозуміти, що з цим робити, в тому числі і влада. Просто не може зрозуміти, воно все застопорилося, але головне далі рухатися і звітувати перед європейцями, вибач.

Але у мене питання формальне до представника міністерства. Дивіться, ви сказали, що ви проводили обговорення. Перше питання: а ви депутатів запрошували на це обговорення? Чого мене не запросили? Ми би дев'ять десятих могли би зняти на цьому обговоренні. Це перше.

Друге, хто у вас був на цьому обговоренні, конкретно хто від ОСББ, яка асоціація і прізвище, будь ласка, і від управителів, бо їх це буде стосуватися в першу чергу, розумієте, в першу чергу це їх буде стосуватися. В їх майно ми залазимо, в їх будинки ми залазимо. Хто був, скажіть, будь ласка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Тільки у мене прохання, давайте, коротеньку дайте відповідь, бо...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да, тільки коротенько, щоб я розумів, яке обговорення було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це були публічні обговорення чи це були якісь двосторонні?

СУРАЙ В.А. Андрій Михайлович, це була інформація, яка була розміщена, і ми приймали зауваження і пропозиції. Окремо ми обговорювали з Асоціацією міст України, окремо з...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да, понятно. Міст, все, асоціація, все понятно. ОСББ, управителі були у вас?

СУРАЙ В.А. Вони давали свої пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, щоб ми уточнили по процедурі. Я так розумію, що існує процедура публічного обговорення, це коли на сайті міністерства, Кабінету Міністрів вивішується оголошення, що відбувається процедура. Там не передбачено якогось запрошення мене чи не мене, не важливо, в кого яка посада, кожен бачить на сайті і може доєднатися, якщо має бажання. Тому тут...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, це залежить від ініціатора. Якщо він хоче, дійсно, фахове обговорення, то він організує дискусію, а якщо ні, то це як в НКРЕКП, тут дискусій не буде, а буде, дійсно, письмове звернення. Тому я зрозумів, таке обговорення було. Я ще раз, просто якщо не пам'ятаєте, то ні. Мені треба зрозуміти в оесбебістів, яка позиція: так, вони "за", "проти", "утримались", розумієте, це ключове для мене.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Зрозуміло. Тоді треба, мабуть, в них уточнити, бо хтось був присутній, хтось не був присутній, тут теж якби можуть бути різні позиції. Давайте ще, я просто... Тут, я думаю, всі з цим згодні. Забігаючи наперед, про можливі політичні дискусії. Всі ми пам'ятаємо, знаємо – це факт, а не судження якесь, що тарифи на тепло у нас зафіксовані на рівні закону на мораторій. Відповідно тарифи на тепло у нас змінюватися не можуть поки не буде знято мораторій знов-таки законом. Тому цей закон чи якісь інші наші закони ніяк не вплинуть на тепло, на тарифи для домогосподарств, для населення. І тут можна, звичайно, говорити різне, але правда є правда і той факт, ви самі знаєте, бо ми цей закон приймали в нашому комітеті, і всі прекрасно знають, що в нас діє мораторій на тарифи на тепло, тому апріорі це не може підвищити ці тарифи на тепло.

Тому давайте переходити до прийняття рішення. У нас була цікава дискусія, давайте тоді будемо рухатися по цьому законопроекту, №14067. Ми зараз говоримо про перше читання, за основу і в цілому тут мови не може бути, законопроект складніший, потребує дискусій, тому про те, щоб включити в порядок денний і рекомендувати підтримати в першому читанні.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. З тими пропозиціями про круглі столи, обговорення – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Волинець Михайло Якович. Волинець Михайло Якович.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович. Горобець. Не чути поки.

Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Гриб – за з урахуванням звенящей ясности.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясности.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Волинець – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець – за. Є.

Гриб Вікторія Олександрівна – за.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир Сергій Вячеславович. Козир Сергій
В'ячеславович.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. Мулик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утрималась.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Шаповалов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за. І, пане голово, за порядок денний теж – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже не має значення, ми закрили те голосування, але окей, прийнято.

ЮНАКОВ І.С. Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за. Юрченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. 19 – за, 2 – утрималися. Рішення прийнято.

Ідемо на перше читання і потім... Євген Павлович, ви у себе підкомітет також скличте, щоб його обговорити, і потім ще треба, якщо треба на комітеті, також обговоримо, щоб ми познімали всі питання і мали відповіді на все те, що сьогодні у нас звучало.

ПИВОВАРОВ Є.П. Прийнято. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступне питання – проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо діяльності Державного акціонерного товариства "Чорноморнафтогаз" щодо захисту національних інтересів України в енергетичній сфері, автори Жупанин Андрій Вікторович та інші, №14113. Ми повинні знати вже це питання, бо ми декілька разів голосували – це мораторій, мені здається, на стягнення боргів з Чорноморнафтогазу, активи якого де-факто окуповані.

Андрій Вікторович, коротенько тоді про законопроект.

ЖУПАНИН А.В. Так, шановні колеги, абсолютно вірно, найлегше представлення законопроекту, яке тільки можна уявити, тому що ви вже і ми з вами разом уже двічі за це голосували, про продовження мораторію на стягнення боргів, на реалізацію виконавчих проваджень, на банкрутство дочірньої компанії Нафтогазу України, яка називається Чорноморнафтогаз.

Доволі просте питання. У нас законопроект складається з двох норм, де просто міняються цифри, вони міняються, оскільки мораторій закінчується в 25-му році, у нас зараз додається по обох нормах плюс три роки. Потреба в цьому є. Я невеликий прихильник мораторіїв, я вже, напевно, ви це знаєте, неодноразово ми про це спілкувалися і з мораторіями на банкрутство шахт і подібне. Однак стосовно Чорноморнафтогазу є історія, яка має, стосується

відібраних ліцензій і родовищ, які знаходяться на окупованих, тимчасово окупованих територіях України, і ми це бачимо. Тому що спочатку, коли ми приймали перший раз закон, то був скептицизм певний з приводу цього мораторію, але потім за кілька років був... вже побачили суди, які стосуються стягнення коштів з Російської Федерації за окуповані активи. Побачили, дійсно, що там Чорноморнафтогаз є стороною цих спорів, відповідно в цьому є сенс і є логіка.

Ми проводили робочу групу на підкомітеті з питань газової політики, я запрошував, до речі, розсилав запрошення на комітет і запрошував всіх депутатів доєднатися. В принципі, можна було задати питання, у нас, я думаю, хтось з Нафтогазу є, Чорноморнафтогазу присутній на зв'язку. Якщо є якісь запитання до них, то, будь ласка, я думаю, вони готові відповісти.

Єдине, ми обговорювали з Нафтогазом і, в принципі, враховуючи, що зараз залишилось нам буквально три пленарні тижні до закінчення цього року, то було прохання проголосувати законопроект, враховуючи, що ми його вже двічі голосували, враховуючи, що мова йде тільки про змінення цифр. Було прохання проголосувати законопроект за основу і в цілому. Тут вже на ваш розсуд, це, звісно, пришвидшує процедуру, однак тут комітет повинен вирішувати.

Дякую. Якщо є запитання, радий відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. Дякую.

Пане Андрію, не питання, а таке трошки зауваження. Попри те, що ви кажете, що ви є не прихильником мораторію, але це Чорноморнафтогаз – це на тимчасово окупованій території, то захищуся за вугільну галузь. Коли ми проводимо продовження так само фактично, міняючи цифри, і пролонгуємо мораторій на вугледобувних підприємствах, державні підприємства

вугледобувні також знаходяться на тимчасово окупованих територіях, так що вугільна галузь також в таких самих рівних умовах.

ЖУПАНИН А.В. Я можу відрефлексувати, Андрій Михайлович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо потрібно. Якщо потрібно, то можна.

ЖУПАНИН А.В. Тут глибоко таке концептуальне і фундаментальне питання для дискусій насправді, тому що ми спасаємо і захищаємо Чорноморнафтогаз для того, щоб можна було би стягнути з Росії кошти за окуповані території. Це мета. Чи є така мета у вугільних підприємствах? Можемо обговорити. Я думаю, що по багатьох ні, але окей, ми це окремо можемо обговорити за межами публічного засідання комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Ще тим більше, я так розумію, що там ще одне, що на Чорноморнафтогазі є якісь активи ще і ті активи хтось може прийти і стягнути. Ці активи реальні, вони знаходяться десь в іншому місці, не на окупованих територіях, мова з тим була пов'язана.

ЖУПАНИН А.В. Так, є активи, це, здається, Одеська, Миколаївська область, це, дійсно, в компанії ще є працюючі активи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Загалом ми всі розуміємо, що мораторій – це не дуже добре, але кожен раз ми обговорюємо і мають бути суперпідстави, супераргументи, дійсно, переконливі, щоб якийсь мораторій десь вводився, принаймні моя така позиція була. Ясно, що ми з легкістю і по замовчуванню наліво і направо мораторій вводити не можемо, не маємо право, це недопустимо, але вникати в проблематику і дивитися, і підходити виважено і аргументовано, і мудро, я думаю, що варто все-таки.

Тому я теж тут в даному випадку це рішення підтримаю, бо ми його вже проговорювали, щоб не повторюватись, зекономити ваш час. Якщо є ще в когось якісь коментарі, то надам слово, якщо ні, то давайте переходити до голосування. До голосування. 14113, знаєте, я би таки пропонував його за основу і в цілому, для чого потім якісь правки? У нас є чітке, ясне, просте, зрозуміле питання, ми його вже проходили, дай бог, за основу і в цілому проголосуємо, швидше вступить в дію.

Андрій Вікторович, підтримується така пропозиція?

ЖУПАНИН А.В. Так, звісно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, тоді ми рекомендуємо за основу і в цілому, включити в порядок денний і проголосувати за основу і в цілому, а далі уже парламент буде визначатися. Номер 14113.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Волинець – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович. Горобець Олександр Сергійович.

Гриб Вікторія Олександрівна.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є, плюс.

Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир Сергій В'ячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Костюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович. Кучеренко Олексій Юрійович.

Мулик Роман Миронович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я – за, Андрій Михайлович. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є, прийнято.

МУЛИК Р.М. Мулик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик – за.

Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Шаповалов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович. Юнаков Іван Сергійович.
Юрченко Олександр Миколайович.

ЮНАКОВ І.С. Вибачаюся. Юнаков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков – за.
Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Значить 24, 2 – не голосували.

КІСІЛЬОВ І.П. Андрій Михайлович, скажіть, Кісільов – за, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Кісільов – за, Ігор Петрович. Раді вас чути.

КІСІЛЬОВ І.П. Навзаєм.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчука Юрія Олександровича тільки немає.
Тому з 24-х 23 – за. Рішення прийнято.

Ми, до речі, позицію міністерства не запитували. Я думаю, міністерство підтримує.

_____. А якого міністерства?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підтримали. Супер.

_____. Мін'юст теж підтримав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер. Шикарно. В нас з двома міністерствами прекрасна співпраця, два міністерства підтримали.

Тепер комітет неголовний. Є законопроект про те, щоби продовжити податкові і митні пільги на енергетичне обладнання, які діяли на 2024 рік, ті самі, продовження. Єдине, що по вітру у нас раніше було, що на деякі запчастини і на деякі компоненти пільга діяла, а на деякі вузли і агрегати пільга не діяла. Тому в даному випадку ми, тільки в цьому є відмінність, що тепер ми пропонуємо, щоб пільга діяла на всі вузли, агрегати, запчастини, компоненти для вітроелектростанцій. І неважливо, хто в кого купляє, але щоб в нас можна було якнайшвидше це встановлювати і запускати цю генерацію, і відновлювати енергетичну систему.

Не бачу тут мінусів якихось, тому що хтось купляє в одного виробника в Україні, хтось купляє за кордоном. Зазвичай це трохи різні ринки, бо якщо це якесь кредитування чи експортного агентства Німеччини, чи Данії, то звичайно, що воно буде куплятися в Німеччині чи Данії, а якщо хтось з українців купує, то скоріше за все, що будуть купувати в Україні, в українського виробника, бо там може бути трохи дешевше, з логістикою може бути простіше. Тому кожен знайде свій ринок, кожен знайде свого покупця, кожен знайде свого продавця. Я думаю, що це всіх повинно влаштовувати.

В нас є 14089 – це зміни в Митний кодекс щодо мита, там, де це мито було. А 14090 – це в Податковий кодекс, щоб відмінити на рік сплату ПДВ при імпорті. Я ще поясню, так само при імпорті сплата ПДВ – це не є якийсь податок, який просто бюджет отримує назавжди, що можна трактувати як його втрати. ПДВ – це податок, який сплачується фізичними особами і кінцевими споживачами в абсолютній більшості. Відповідно в даному випадку, якщо імпортер який завозить і встановлює, то він має право це ПДВ відшкодувати, відповідно через 3-4 місяці бюджет їм повинен відшкодувати.

Тому, дійсно, ці 3-4 місяці ті гроші в бюджеті не побудуть, але вони все одно мали би повернутися з бюджету, просто спочатку їх треба було заплатити, десь знайти, а потім їх повернути. А це для багатьох може бути складно, бо це треба додаткове якесь брати фінансування чи акціонерний капітал знаходити. Якщо бюджет тими грошима міг користуватися 3-4 місяці, то збудована генерація в Україні, якщо вона буде збудована, вона вже залишиться, якщо не навіки, то надовго, там на десятиліття воно буде. І, на мою думку, в наших реаліях, коли в нас стільки зруйновано, на жаль, атаками енергетики, такі пільги були би корисні.

Прошу позицію міністерства, може, колеги народні депутати. У нас більшість нашого комітету, наскільки я пам'ятаю, підписали. Тому я вважаю, що всі ми є авторами цих норм, цих законопроектів, і, хто хоче, теж прошу висловитися. Прошу, пан Артем, Міністерство енергетики.

_____. Андрій Михайлович, шановні народні депутати, Міністерство енергетики повністю підтримує вказаний законопроект і направило свої позиції з цього як на адресу Верховної Ради, так і на адресу депутатів, які ініціювали це продовження. Ми розуміємо, наскільки для нас важливий кожен кіловат, який зараз зможемо додати до системи. Ми бачимо, що рівень атак у нас збільшується, тому, в принципі, всі заходи, які направлені на те, щоб у нас з'явилась нова генерація, ми повністю підтримуємо ці ініціативи народних депутатів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Олексій Юрійович, потім Вікторія Олександрівна.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Андрій Михайлович, якщо речі називати своїми іменами, ми ж неголовний комітет?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Неголовний. Неголовний.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тобто ми з вами як галузеві лобісти в хорошому смислі, не просто лобісти окремих структур, а галузеві енергетичні лобісти хочемо, щоб обладнання для генерації енергетичної максимально мало сприятливі умови, правильно, і маємо право ініціювати таку норму. В принципі, я не проти як галузевий лобіст, я ж так само, як і ви, лобіюю інтереси енергетики, комуналки, води і так далі. Тому я не проти, я підтримую, а далі як вирішить зал.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще по цьому трошки додам. Ми, дійсно, можна сказати, що лобісти, але лобісти в широкому розумінні. В широкому – це означає, що всі цим можуть скористатися, тут немає якихось пільг, заточених під когось одного.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Так я ж про це і кажу, галузеві лобісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми хочемо... ми лобісти того, щоб у всіх було світло і тепло, бо воно з цим пов'язано.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тепло і світло, і вода. І вода.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І вода. Ще по воді обладнання не додано, але тим не менше воду теж важко...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Буде електрика, буде вода.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Тому в цьому плані... Але вже літом якісь були розмови, що там, чи будуть пільги продовжені, я таких розмов, чесно кажучи, влітку уникав, не хотів в них вступати. Але я почав активно в це питання вникати і думати, що з цим робити, коли у нас восени почалися атаки, тому що ці атаки, вони були досить такі болючі і вони показували, що, скоріш за все, ми можемо мати втрати в енергосистемі і нам треба буде їх якось швидко виправляти. Тому ця обставина, вона є важлива. Якби у нас була така ситуація як була літом і вона продовжувалася і в жовтні, і в листопаді, можливо, це питання було би недоречним, недоцільним.

Але, враховуючи ту ситуацію, яка у нас є, буде електроенергія, будуть податки, буде якийсь достойний рівень життя, буде, я не знаю, можливість працювати заводам і фабрикам, в тому числі військовим, і буде і соціальній спокій, і буде стабільність, і у нас в суспільстві теж все буде легше і все буде краще. Тому ці обставини жовтня-листопада, вони повинні все-таки для нас бути аргументом, їх не можна ігнорувати, тому що, давайте чесно, є ймовірність, я думаю, що вона достатньо висока, що можуть бути і нові атаки, і нам треба буде швидко відновлювати навіть в наступному році і взимку, і весною, думаю, потрібно буде відновлювати, бо і літом пікове навантаження є. Тому я радий, що Данило Олександрович теж ті публічні коментарі, які він давав, каже, що ті атаки, які є, це важливий новий фактор, важлива нова обставина і на неї треба реагувати, і треба рішення якесь приймати.

Прошу, Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Андрій Михайлович, я підтримую цей законопроект. І я б хотіла, щоб ми зробили рекомендацію до профільного комітету з приводу того, щоб вони якомога швидше розглянули, і також вони проголосували за прийняття за основу та в цілому. І також, щоб ми зробили від комітету звернення на спікера парламенту для того, щоб вони якомога швидше поставили в порядок денний, включили в порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я повністю підтримую. Єдине, що я б навіть, якщо ви не заперечуєте, я б звернення зробив би, що або цей законопроект за основу і в цілому, або навіть правку і в інший законопроект, де авторами, можливо, будемо навіть не ми, а вони будуть авторами, для нас це не принципово, в якій формі, хто автор, лише би воно було прийнято.

ГРИБ В.О. Просто ті пільги, які є зараз, вони закінчуються вже в кінці року. І ми розуміємо, залишилося вже менше двох місяців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ми хотіли, щоб компанії контракували нове обладнання.

ГРИБ В.О. Так, абсолютно вірно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. Дякую.

Колеги, я також сьогодні, ідучи на комітет, порадився в Ніни Южаніної, відповідно вона якраз є членом податкового комітету, чи буде підтримувати вона ці законопроекти. Обов'язково буде підтримувати і мені вона фактично дала зелене світло, щоб тут підтримувати, що там зауважень не буде. Якщо, дійсно, не будуть якби чекати цих законопроектів, а якимись

додатковими правками вже в закони, які там, наприклад, чекають другого читання, і поправками внесуть, я думаю, що то не буде проблемою. Нам, дійсно, ми... не шашечки, а їхати, так що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Прошу, вітроасоціація. Представтесь, будь ласка, можливо, хтось не знає.

КОНЕЧЕНКОВ А.Є. Андрій Конеченков, Голова правління Української вітроенергетичної асоціації. В першу чергу хочу подякувати Андрію Михайловичу і Артему Леонідовичу, Вікторії за підтримку обох законопроектів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, ви якщо почнете дякувати, буде дуже довго, там багато авторів...

КОНЕЧЕНКОВ А. Є. Чекайте. Але я хочу просто сказати пару аргументів. По-перше, це, дійсно, сьогодні дуже важко залучати інвестиції, дуже важко підписувати контракти. І якщо у нас буде змінено законодавство, набагато швидше піде будівництво за... уже підготовленої до будівництва вітроелектростанції. Це перше.

По-друге, я хочу просто звернути вашу увагу, що загалом правовою основою для прийняття додаткових пільг в країнах-членах ЄС є відповідна Директива 2022/542 від 5 квітня 22-го року, яка дозволяє їм застосовувати знижену або нульову ставку ПДВ на товари та послуги, що відповідають зокрема екологічним цілям Європейського Союзу та Зеленої угоди Європейського Союзу. Тобто якщо ми рухаємось в Європейський Союз, то я би прислуховувався і придивлявся до директив, які у них сьогодні активно працюють, тобто у нас є повна підстава.

Я дуже дякую, що ви будете рекомендувати комітету пана Гетманцева, щоб вони все ж таки розглянули це питання і швидше прийняли. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Піднята рука, бачу, Оржель Олексій Анатолійович.

ОРЖЕЛЬ О.А. Доброго дня. Також дякую за можливість висказатися. Ми від імені Фонду підтримки енергетики Секретаріату Енергетичного Співтовариства також вдячні за підтримку цієї позиції. І я би хотів звернути увагу, що є норма, яка виключає ці пільги саме по трансформаторах, прийнята вона була десь влітку. І ми хотіли би, щоб народні депутати також звернули увагу саме на цю норму, щоб її також виключили, щоб у нас під пільги підпадали і трансформатори.

Ворог на сьогодні змінив тактику атаки на нашу енергетичну інфраструктуру, б'є по трансформаторах, по малопотужних трансформаторах. Ми в рамках фонду також могли би ще більше трансформаторів привезти і допомогти системі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу Міненерго, є якийсь коментар?

_____. Ми повністю підтримуємо цю ініціативу, ми реально бачимо зміну підходу ворога до ударів, одними із головних цілей наразі становляться підстанції трансформаторні. Ми проводили з цього приводу перемовини з нашими донорами, просили змінити пріоритети в тому числі в допомозі по закупівлі і доставці трансформаторного обладнання. Тому прохання до народних обранців підтримати цю ініціативу і також розповсюдити цю норму, в тому числі на трансформаторне обладнання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте в зверненні до комітету це вкажемо, що в тих законопроектах це не вказано, але є така позиція, вона підтримується Міністерством енергетики, щоб вони розглянули це питання.

_____. За основу і в цілому або правками в найближчий законопроект, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

_____. І що підтримується Міністерством енергетики, така позиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Добре. Давайте тоді будемо, якщо немає більше, то давайте будемо голосувати тоді.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ми відразу по двох.

БОНДАР М.Л. За два, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 14089, 14090. Бондар Михайло Леонтійович – за.

Волинець Михайло Якович. Волинець Михайло Якович.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович. Горобець Олександр Сергійович.

Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Волинець – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Прийнято.

Жупанин Андрій Вікторович.

Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович.

КІСІЛЬОВ І.П. Кісільов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Ігор Петрович, ви на найважливіших питаннях присутні, підтримуєте нас.

КІСІЛЬОВ І.П. Дякую, Андрій Михайлович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна. Совсун Інна Романівна.

Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Шаповалов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович. Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Спасибі.

19 – за, 5 – не голосували. 19 – за. Рішення прийнято.

Так, переходимо до розділу "Різне". В нас Красов Олексій Ігорович і потім Бондар Михайло Леонтійович.

КРАСОВ О.І. Дякую, Андрій Михайлович.

Є проблематика, хочу її підняти на загальне обговорення. Тут з нами є НКРЕКП, міністерство. Зараз чинне законодавство, яке регулює порядок приєднання електроустановок до мереж, не містить методологію врахування генеруючих електроустановок різних типів: BESS, ГПУ, УЗЕ, різних. Через це оператори систем передачі, розподілу Укренерго чи обленерго зобов'язують заявників враховувати потужність усіх генеруючих установок, якби вони працювали постійно 24/7 365 днів у році. Виключенням є зараз лише тільки СЕС, їх враховують тільки в сонячні години доби. Однак УЗЕ і

ГПУ використовує стандартний підхід дуже багато часів, ще з радянських часів, коли ці установки працювали протягом доби рівним графіком.

Так, наприклад, в УЗЕ враховується режим зарядження у вечірні піки споживання, коли дефіцит генерації, а в режимі видачі потужності в денний період, коли є профіцит генерації. Тому цей підхід є на сьогоднішній день некоректним і відновлювальна енергетика видає, вона має виражену сезонність і залежність від погодних умов, УЗЕ працює за комерційними графіками, маневрова газова генерація працює за комерційними графіками уранці або ввечері, або в нічні години. Іншими словами... *(Не чути)* генерації не працюють одночасно і розрахунки навантажень не враховуються.

Також тут є європейський контекст. Україна є членом Енергетичного Співтовариства і працює синхронно з енергосистемою Континентальної Європи і інтегрує свої ринки з європейськими, тому ми маємо імплементувати ще норми європейського законодавства щодо енергоефективності і приєднатися до мереж. Йдеться про Директиву 2019/944 Європейського парламенту та Ради від 5 червня 2019 року, яка встановлює спільні правила функціонування внутрішнього ринку електроенергії та вносить зміни до Директиви 2012/27 Європейського Союзу.

Тому у мене є пропозиція до нашого комітету зробити звернення або доручення до НКРЕКП та Укренерго, щоб вони розробили пропозиції до проекту змін або доповнень до Закону "Про ринок електричної енергії", до Кодексу системи передачі та Кодексу систем розподілу електроенергії і передбачити імплементацію норм європейського законодавства щодо цих гнучких приєднань згідно з європейськими директивами. Тому є пропозиція зробити звернення від нашого комітету для того, щоб ми напрацювали зміни до законодавства, які могли б вирішити це питання, а також авжеж встановити можливість для заявників визначити в заявці режим, графік роботи електроустановок, виходячи із реальних ринкових механізмів, а не з цих 24/7 365 днів на рік.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Я чув про цю проблему, і Олексій Ігорович мені раніше про це казав, я трошки поцікавився, простими словами, в чому суть. Є якась підстанція, у неї є вільна потужність на прийом генерації і туди будують якусь, наприклад, сонячну електростанцію 10 мегават. Ця сонячна електростанція 10 мегават може видавати лише в 12-у або 13-у годину, тоді, коли найкраще сонце, тоді, коли якась оптимальна температура, а в усі інші години вона точно видає менше ніж 10 мегават. Плюс ще рахується навантаження, яке там буде навантаження на цю підстанцію, коли буде суперспека 35 градусів або супермороз мінус 20 градусів, якісь екстремальні. І від цього виходить, як вона завантажена чи незавантажена. Але її завантаженість чи незавантаженість – це просто в пікові моменти, коли дуже все класно або коли все дуже погано. А решта 95 відсотків часу вона в пікових режимах не працює.

Тому зараз якщо дивитися формально і так-от дивитися по пікових параметрах, то виглядає, що ця підстанція завантажена, але насправді вона завантажена може бути тільки одну годину в добу чи дві години в добу. Тому тут мова про те, щоб можна було видавати нові технічні умови на, наприклад, на потужність, на генерацію, але у них прописати, що знову-таки максимально спрощено, що там вже є сонячна електростанція, яка виробляє 10 мегават в 12-у і 13-у годину, тому ви можете виробляти генерацію і сюди поставляти, але, будь ласка, в 12-у і 13-у годину ви можете видавати не менше 3 або не менше 4 мегават, тому що все решта займе сонячна електростанція. Але ввечері, о 10-й вечора ви можете видавати всі 14 чи 10...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Не більше 3-х, а не не менше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, пардон. Дякую, що поправили. Але якщо ви поправили, значить ми логіку зрозуміли, бо я, може, кострубато пояснюю трохи. Ось в чому логіка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ні, все зрозуміло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені здається, що це логічно. І мені здається, якщо хтось готовий взяти технічні умови такі гнучкі і сказати: я готовий на обмеження в обідні години. Або, наприклад, ті самі стореджі, вони в обідні години точно не хочуть видавати в мережу. Вони якщо і будуть, то будуть брати з мережі. Тому вони і сонце – це неконфліктуючі, це вони, навпаки, можуть сонце розвантажити. Тому ця історія з гнучкими технічними умовами, вона може з таким підходом... у нас може бути більше вільних потужностей де-факто і може бути більше введених технічних умов для нових проєктів, і може бути збудовано більше нових проєктів. Мені здається, це краще. І ця вічна проблема, що немає технічних умов, немає потужностей, важко підключитися, вона тут трошечки може бути вирішена і трохи може бути легше з цим.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А що кажуть з цього приводу НЕК і ОСР?

ГОЛОВУЮЧИЙ. А от сьогодні, у нас же ж немає ніякого закону чи ще щось, сьогодні ми просимо їх, щоб вони це обдумали, проаналізували. Я так розумію, що вже навіть було якесь спілкування. І щоб вони сформуливали свою позицію, щоб прийти до якогось спільного рішення, щоб це можна було зробити. Тому сьогодні в нас немає тексту. Але, якщо в нас є, можливо, на

зв'язку чи НЕК чи НКРЕКП як вони скажуть на рівні ідеї, то нехай скажуть. А в деталях це треба це пропрацювати, щоб ми вийшли на якусь норму законодавства, яка би дозволила це робити.

Хто в нас є сьогодні? Можливо, НКРЕКП є.

_____. Доброго дня, Андрій Михайлович. Дякую за запитання. Хочу повідомити про те, що станом на цей час таких офіційних звернень комісія не отримувала, тому сказати офіційну позицію, не вивчивши детально питання, наразі неможливо. Ми, звісно, як комісія опрацюємо вказане звернення. Дослідимо предмет, дослідимо європейське законодавство, практику його використання в країнах Європи та, звичайно ж, забезпечимо як імплементацію, так і, якщо це не пов'язано з імплементацією європейського законодавства, то розглянемо питання по суті з тією метою, щоб задовольнити потребу ринку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут саме головне, європейська – це теж аргумент, але саме головне здоровий глузд. Чи є сенс вважати там якусь підстанцію завантаженою, якщо там сонячна генерація, яка видає максимум тільки, наприклад, обідні години, а сонячна генерація, мабуть, тільки в обідні години. Оце от здоровий глузд, він теж в нас повинен бути присутній, мені здається, завжди у всіх наших ініціативах.

Чи, можливо, є...

_____. Андрій Михайлович, так, ми дослідимо це питання, звернемося до суб'єктів ринку, попросимо надати їхні пояснення стосовно того як це питання може бути вирішене в найоптимальніший спосіб і забезпечимо вирішення цієї проблеми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Можливо, НЕК "Укренерго" щось скаже.

ЮРКОВ М.О. Добрий день, пане голову. Максим Юрков, НЕК "Укренерго". Хочу додати, що якраз сьогодні вранці проводили робочу зустріч, але з іншими представниками НКРЕКП. Це не настільки просте питання як здається, тому що виникають технічні... чи є технічна можливість погодинного... відслідковувати погодинне навантаження на всіх установках. Але, безперечно, ми підтримуємо можливість вивчити це питання і надати більш глибокі пояснення з залученням всіх учасників цього процесу. Одразу навскидку є технічні питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Давайте їх вивчимо. Тому сьогодні в нас просто це підняте питання як ідея. Дякую. Спасибі.

Тоді Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. Дякую, пане Андрію.

Користуючись тим, що представник Міністерства енергетики є тут, хочу нагадати, що пару місяців назад звертався до міністерки пані Світлани з тим, що мораторій на банкрутство вугледобувних підприємств, те, що якраз сьогодні я дискутував з паном Андрієм по Чорноморнафтогазу, діє до кінця цього року. І так вийшло, що кожен рік подає новий законопроект хтось із членів комітету, як не пан Андрій, то пан Волинець з Вікторією Гриб, то я, то ще хтось з колег. І цього разу, щоб не були ми ініціаторами, я попросив, щоб міністерство взяло на себе цю відповідальність.

Пані Світлана запевнила мене, що цей законопроект уже написаний і проходить десь там узгодження між різними міністерствами. Прошу, будь ласка, нагадати і пану Анатолію Корзуну, заступнику якраз профільному, щоб десь взяв на контроль і пришвидшив, тому що, дійсно, залишається два місяці, з них фактично ми там місяць тільки будемо засідати, тобто чотири рази, тому що через тиждень ідуть пленарні засідання, щоб цей законопроект

зайшов в комітет, щоб ми розглянули і відповідно винесли на обговорення уже в стіни парламенту. Це перше питання.

І друге. Пане голово, я би хотів, щоб ми як комітет відреагували на лист Державного підприємства "Виробниче об'єднання "Київприлад", вони були присутні на Тимчасовій слідчій комісії з питань оборони і розповідали, що являються важливим підприємством, є підприємством критичної інфраструктури. І за колишнього керівництва там є багато боргів, вони зараз пробують ці борги врегулювати і один з боргів – це перед НАК "Нафтогазом". Я би підготував лист, щоб ми як члени комітету підписали, бо ще раз наголошую: це підприємство "Виробниче об'єднання "Київприлад", воно є суттєвим підприємством в обороні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніхто з цим не спорить, так що вони хочуть? Виплатити борг?

БОНДАР М.Л. Реструктуризацію, щоб НАК "Нафтогаз" пішов їм назустріч, вони тут написали, що є в листі. Я просто підготую лист, ми напишемо і все, щоб міністерство... це НАК "Нафтогаз" пішов назустріч ідесь реструктурував цей борг.

ГОЛОВУЮЧИЙ. НАК "Нафтогаз", ви сьогодні присутні в нас на комітеті? Хтось з НАК "Нафтогазу" мав би бути, бо було питання їхнє, якщо ще не відключилися. Чи немає нікого з НАК "Нафтогаз"? Вони були точно, да. Вони були, зараз, може, немає.

Розумієте, коли є два, я вам скажу так, коли є два якихось комерційних спори чи як це сказати, чи якісь предмети правовідносин комерційні між двома підприємствами і депутати пишуть листи за одного з них, що якби воно так, може, і не найкраще, я би краще зараз усно сказав би, що зустріньтесь, проговоріть, знайдіть варіант, який може бути допустимим для обох сторін, і далі би в цьому участі не брав.

БОНДАР М.Л. Я погоджуюся. Якщо би зараз був Нафтогаз присутній, тобто те, що я озвучив, якщо їм це було би достатньо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз попрошу, зараз попрошу, що ми будемо бюрократію вести.

БОНДАР М.Л. Діло в тому, що, дійсно, вони звернулися листом на ТСК, ми запросили, ми це обговорювали, були присутні виконавча служба і Фонд держмайна був присутній. Тобто ми розглядали комплексно те питання. Всі погоджуються, що цьому підприємству треба допомогти, і я думаю, що і НАК "Нафтогаз" допоможе в тому числі, але ще просто відповіді в той момент вони не мали на їхнє звернення від НАК "Нафтогазу", і відповідно я не знаю, може, там вже все домовлено, може, там вже і не треба, може, вони вже все домовилися наперед. Просто я на ТСК озвучив, що підніму це питання на комітеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А тепер всім, в кого є борг перед кимось, можна писати листи на ТСК і ТСК порішає якби...

БОНДАР М.Л. Бачите, наша ТСК якраз по питанню в обороні, тобто проблемні питання в обороні, а це є підприємство оборонного значення.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дай я поясню голові. Наша ТСК закінчила свою роботу, рік пройшов...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні, це ж не ваша, Олексій Юрійович, це ж ТСК по обороні.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А, це оборони.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це інша, інша.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. На кожну ТСК можна писати всім, у нас демократія повна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я з цим згоден. Але я попросив, щоб включилися. Ми звернемо їхню увагу якби. Звичайно, щоб хотілося, щоб між собою домовилися і всі нормально працювали, виробляли, рухалися вперед, це, безумовно. Тому давайте, тягнемо час, може, Нафтогаз включиться. В кого є ще які питання? Прошу, Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Михайле Леонтійовичу, оскільки ти голова підкомітету вугільного, то я і підтримую тебе. В той же час хочу застерегти, що нам з тобою, Вікторії Гриб і Андрію Михайловичу, і всім іншим колегам неодмінно прийдеться самим писати законопроект про заборону банкрутства не тільки державних вугільних шахт, а і шахт з видобутку уранової руди – це підприємство "Схід ГЗК". Пояснюю, чому. Тому що Мінфін, Мінекономіки, вони заблокують любую ініціативу Міненерго. Тільки ми зможемо це просунути і зберегти останні державні шахти – це одна на Волині і чотири Львіввугілля. А в той же час сьогодні затоплюється шахта "Новодонецька". Керівництво Міненерго обіцяє, що вживаються заходи, що до вечора подадуть електроенергію. Але чому не вживали завчасно таких заходів, тому що це єдина шахта в Донецькій області, де ще видобувається вугілля, інші вже всі затоплені в Добропільському регіоні. Це перше питання.

А, друге, по Схід ГЗК я готую зараз законопроект про необхідність державної підтримки. І буду просити долучитись представників всіх фракцій, всіх груп і особливо наших колег з нашого комітету для того, щоб зберегти уранові шахти, розпочати капітальне будівництво. Впродовж останніх років цього не здійснювалось, на розграбуванні все відбувалося. Саме уранові

шахти можуть замінити втрачений потенціал вугільних шахт в Україні. На початку 14-го року в Україні було 145 вугільних шахт, на яких щонайменше працювали на кожній 1 тисяча людей, на деяких до 10 тисяч. Зараз залишилося 14 шахт. В той час в Львіввугіллі 2 шахти, міністерство орієнтується, що необхідно буде закривати. Шахта "Бужанська" нічого не видобуває.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Це "зелений" перехід європейський, Міша.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Дякую за допомогу, пане Олексію. Але справа в тому, що ми не виживемо без вугілля, ви ж розумієте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Принаймні в найближчі роки.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. *(Нерозбірливо)* ...завеземо і через Польщу, і немає таких коштів, нам треба зберегти цю дефіцитну професію шахтаря.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Так давайте реєструвати якомога швидше цей ЗП, тільки я раджу.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Я завершу, Олексій Юрійович, я завершу, ви продовжите. Шановні колеги, я знову ж відносно того, з чого я почав. Ми, Михайло Леонтійович, очевидно, ми не тільки будемо допомагати підштовхувати міністерство проявляти свої ініціативи, а брати на себе як локомотив відповідальність і проводити такі законопроекти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Я теж слухав і Михайла Леонтійовича, і Михайла Яковича, я думав, в міністерстві, там поки воно вийде, якщо це, дійсно, важливий і потрібний

документ, то ви візьміть його просто перешліть нам, те, що написано, і ми без проблем можемо зареєструвати від себе, бо, як правильно ви сьогодні сказали, нам не шашечки, нам їхати. Тому якщо це, дійсно, потрібно і важливо, пересилайте, щоб ми... щоб пішов час на тих 14 днів на подачу альтернативних, щоб ми встигли це зробити. І ми зробимо, у нас немає якоїсь корони, що ми маємо чекати саме урядового законопроекту і тоді його там уважно вчитувати. Самі зареєструємо, постараємось самі пошвидше провести. Я так пропоную, щоб ми так зробили. Якщо є редакція, то поділіться з нами, щоб ми чогось там нового не вигадували.

Добро. І якраз ми добре поспілкувалися, і до нас включився за цей час НАК "Нафтогаз України". Коротко поясню. Є підприємство, яке працює, "Київприлад", яке працює на потреби сектору безпеки і оборони і хоче працювати, і хоче з вами так само дружити, хоче з вами знайти спільну мову, має перед вами борги за газ і хоче якось домовитися, щоб і платити потрошки, але щоб і не все зразу, бо на все зразу ніби немає грошей. Дивне питання на засіданні комітету, мабуть, від нас до вас, але, будь ласка, якщо можна запам'ятайте, Київприлад, розгляньте питання, можливо, вдасться знайти нам спільну мову, тоді ми би хотіли, щоб всі були щасливі і всі були задоволені, і всі рухалися вперед, і працювали далі.

Михайло Леонтійович підняв це питання, можливо, є що доповнити. Михайло Леонтійович, тоді скажіть від себе.

БОНДАР М.Л. Доброго дня. Я... Фактично пан Андрій все сказав. Звернення було на Тимчасову слідчу комісію з питань обороноздатності держави, вони були присутні, була тимчасово виконуюча обов'язки Фонду держмайна, була виконавча служба, і якби між ними вже є якесь розуміння, бо там рахунки заблоковані і все. Вони пробують це все врегулювати.

Може, ви вже також як НАК "Нафтогаз" врегулював з ними це питання, але на той момент не було ще врегульовано, вони піднімали питання, щоб

десь реструктурувати оцей борг перед вами, їхній борг, і все. Це Державне підприємство "Виробниче об'єднання "Київприлад".

ГОЛОВУЮЧИЙ. А там великий борг, ви не знаєте?

БОНДАР М.Л. Тут вони щось, зараз, секундочку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одним словом. Зараз ви нам, мабуть, зараз ви нам нічого не скажете.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Вітаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вам треба час, щоб розібратися.

БОНДАР М.Л. Олексій Юрійович, виключіть мікрофон, будь ласка.

ВОЛИНЕЦЬ О.В. Волинець Оксана, НАК "Нафтогаз", член правління. Ми конструктивно підійдемо до цього питання, подивимося на ситуацію, які там заборгованості, але якщо можна, то якимось чином нас зв'яжіть. Якщо можна, контакт керівника або мій контакт передати і ми поспілкуємося, врегулюємо це питання.

БОНДАР М.Л. Добре. Дуже дякую. Я тоді передам їхній номер телефону керівнику секретаріату, і він вже тоді вам передасть. Дуже дякую.

ВОЛИНЕЦЬ О.В. Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Добро. Тоді зрозуміло. Обговорили. Всім дякую за прийняті рішення. Спасибі. І засідання комітету оголошую закритим.